

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. spalio 11 d.
(OR. en)

13994/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0234(COD)

AGRI 599
FOOD 72
ENV 1101
COMPET 971
SAN 578
MI 839
IND 523
CONSOM 353
ENT 212
CODEC 1822

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Dalykas: Atliekų pagrindų direktyva. Su maistu susiję aspektai
– *Pirmininkaujančios valstybės narės ir Komisijos informacija*
– *Pasikeitimas nuomonėmis*

Delegacijoms priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės informacinis dokumentas, kuriame pateikiami klausimai, kuriais būtų vadovaujamosi ministrams keičiantis nuomonėmis pirmiau nurodyta tema 2023 m. spalio 23–24 d. Tarybos (žemės ūkis ir žuvininkystė) posėdyje.

Atliekų pagrindų direktyva. Su maistu susiję aspektai

– Pirmininkaujančios valstybės narės informacinis dokumentas

Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. nustatytas tikslas – iki 2030 m. perpus sumažinti vienam gyventojui tenkantį maisto atliekų kiekį mažmeninės prekybos ir vartojimo lygmenimis ir sumažinti maisto nuostolius visoje gamybos ir tiekimo grandinėje, įskaitant maisto praradimą po derliaus nuėmimo (12.3 darnaus vystymosi tikslas (DVT))¹.

2016 m. birželio 28 d. priimtose išvadose² Taryba pripažino, kad maisto nuostolių ir maisto švaistymo mažinimas yra pasaulinis iššūkis, dėl kurio reikia imtis pasaulinio, regioninio ir vietos lygmens veiksmų, ir paragino valstybes nares patvirtinti savo įsipareigojimą siekti 12.3 DVT. Ji taip pat paragino Komisiją imtis iniciatyvų, be kita ko, siekiant geriau integruoti maisto nuostolių ir švaistymo prevenciją visoje vertės grandinėje.

2008 m. priimtoje Atliekų pagrindų direktyvoje³ nustatytos pagrindinės sąvokos ir apibrėžtys, susijusios su atliekų tvarkymu ES lygmeniu. 2018 m. ji buvo iš dalies pakeista priimant Direktyvą (ES) 2018/851, kuria valstybės narės įpareigojamos nustatyti specialias maisto atliekų prevencijos programas, kurios būtų rengiamos kaip atliekų prevencijos programų dalis.

¹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-consumption-production/>.

² Dok. 10730/16.

³ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas.

2023 m. liepos 5 d. Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą, kuriame pateikiami tolesni Atliekų pagrindų direktyvos pakeitimai, įskaitant teisiškai privalomus maisto atliekų mažinimo tikslus. Tai vienas iš strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ apibrėžtų įsipareigojimų. Be to, pasiūlymu siekiama prisidėti prie ES ir jos valstybių narių įsipareigojimo siekti 12.3 DVT.

Pasiūlyme apibrėžiami tokie maisto atliekų mažinimo tikslai, valstybių narių lygmeniu pasiektini iki 2030 m. gruodžio 31 d.:

- perdirbimo ir gamybos etapu: 10 %, palyginti su kiekiu, susidariusiu 2020 m.;
- mažmeninės prekybos ir platinimo, restoranų ir maitinimo paslaugų ir namų ūkių etapais: 30 % bendrai (vienam gyventojui), palyginti su kiekiu, susidariusiu 2020 m.

Į pasiūlymą neįtraukti tikslai, skirti pirminės gamybos etapui. Poveikio vertinime Komisija daro išvadą, kad atliekos, susidarančios pirminės gamybos etapu, yra susijusios su neefektyviai veikiančiais maisto grandinės aspektais, pvz., meteorologija ar rinkta, kurių ūkininkai negali kontroliuoti.

Pasiūlyme taip pat pateikiamos nuostatos dėl valstybių narių maisto atliekų prevencijos programų ir priemonių, kurių turi imtis valstybės narės, kad užkirstų kelią maisto atliekų susidarymui pirminės gamybos, perdirbimo ir gamybos, mažmeninės prekybos ir kitokio maisto skirstymo etapuose ir namų ūkiuose. Šios priemonės visų pirma yra:

- rengti elgsenos pokyčius skatinančias intervencines priemones ir informavimo kampanijas informuotumui apie maisto atliekų prevenciją didinti,
- nustatyti ir šalinti maisto tiekimo grandinės veikimo neefektyvumą ir remti visų jos dalyvių bendradarbiavimą, kartu užtikrinant teisingą prevencinių priemonių sąnaudų ir naudos paskirstymą,
- skatinti maisto dovanojimą ir kitokį jo perskirstymą žmonėms vartoti, pirmenybę teikiant žmonių reikmėms, o ne naudojimui gyvūnų pašarams ar pakartotiniam perdirbimui į ne maisto produktus,
- remti mokymą ir įgūdžių ugdymą, taip pat sudaryti palankesnes sąlygas gauti finansavimą, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms ir socialinės ekonomikos subjektams.

Be to, pasiūlyme numatyta, kad Komisija iki 2027 m. pabaigos peržiūrės, koku mastu yra įgyvendinami tikslai, siekdama, kai tikslinga, juos pakeisti, pradėti juos taikyti kituose maisto tiekimo grandinės etapuose arba nustatyti naujus tikslus po 2030 m.

Pirmininkaujanti valstybė narė pažymi, kad pasiūlymas yra labai svarbus žemės ūkio maisto produktų sektoriui. Labai svarbu tai, kad pasiūlymas daro tiesioginį poveikį maisto grandinei, ypač dėl to, kad mažinimo tikslai nustatyti konkrečiuose maisto grandinės etapuose.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad, Komisijai pristatčius pasiūlymą, tikslinga Žemės ūkio ir žuvininkystės taryboje dėl jo pasikeisti nuomonėmis.

Pirmininkaujanti valstybė narė siūlo debatuose daugiausia dėmesio skirti su maistu susijusiems aspektams ir remtis šiais klausimais:

1. Kaip vertinate pasiūlymą, atsižvelgiant į jo elementus, susijusius su maisto atliekomis?
2. Kokios priemonės, jūsų nuomone, būtų tinkamiausios siekiant pasiūlymo tikslų, susijusių su maisto atliekomis?